

राष्ट्रिय विद्यापीठ ग्रंथालय

गुजरात क पीर, अहमदाबाद विभाग

अनुक्रम नं. १७३८ वर्गिक

मुद्रण नं. ७४६२

दिनांक २४:२४ १६८

પારસી નાટક મંડળી

મીઠા જુહર

મહાશુર શેક્સપીયરના
સિમ્પ્લેક્સીન નામે નાટકપરથી કમ્પનીના મુન્શી
નારાયણપ્રસાદ બેતાબ દેહલવી

એ

રચેલા બેલના ગાયનો
છપાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર
પારસી નાટક મંડળીના માલિકો.

મુ બ ધ :

કોટ, દીયર રોડપર મુ બ ધ ગમાનાર છાપખાનામાં કેબ
સર માણેકજી બરબોરજી મીનાચંદરહામજીએ છાપ્યું.

૧૯૦૬.

કીંમત ત્રણ આના.

આ ચોપડી કાયદા પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવી છે.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
ગાંધી વાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ સંગ્રહ
૧૭૩૮

૧૭૩૮ ૧૭૩૮ ૧૭૩૮

નાટક પાત્રો.

પુરુષ પાત્રો.

શેકસપીયરનાં નામો. ઉરફ નામો.

સિમ્પ્લીન

ક્લોટન

ભિઓનીટસ-

પાસથુગસ

બિગેરીઅસ

શાહ નસીરુદ્દીન

.મુદ પસંદ

.ફીરોજ.

.ફતેહજંગ

પ્રીટાનીઆનો બાદશાહ.

રાણીના પેહલા ઘરનો મુખ દીકરો

હબીબાનો ભરથાર.

શાહધી નારાજ, થયેલો સિપાહસા-

હીર જે શાહના બે છોકરાઓ ચોરી

આગત નાગ ધારામ કરી પહાડોમાં

રહ્યો છે.

ગાઠડીરાઅસ

આડવીરંગસ

દ કિલેરીઓ

જાફર

મુજફફર

અબદુર્રહીમ

શાહના ચોરાયલા બે દીકરા

રામનો અમીર, ફીરોજના પીતાનો મીત્ર

રામી લશ્કરનો સેનાધિપતિ.

રામનો એક અમીર.

કેઅસલુશીઅસ

ઉઅચીમો

પીસેનીઓ

દિલેરજંગ

અલીમ

વફાદાર

ફીરોજ તરફ સારી લાગણી ધરાવનાર

શાહી મેહલનો જૂનો નોકર.

કોરનીલીઅસ

મહમુદ હસન

રાજવંશ.

વધારેલાં પાત્રો.

મીયાજી

કિમ્મા

નિમ્મા

ટિમ્મા

ચુન્ના

ચુન્ના

એક બોળો છોકરા બહાવનાર.

સોનેરી ટોળીવાળા શહેરના છટેલા

બદમાશો.

સોનેરી ટોળીવાળાઓના બે ચાલતા

હથીયારો.

શ્રી પાત્રો.

શૈક્ષણીયરનાં નામો. ઉરડુ નામો.

કવીન.

મથેકા

શાહ નસીરુદ્દીનની કપટી રાણી ખુદ
પસંદ નીમા.

ધર્માજન

હુખીખા

શાહ નસીરુદ્દીનની મરનાર સ્ત્રીને પદ
ની હીકરી, ફીરોજની પરજુતર.

હેબન

અબ્બાસી

હુખીખાની દાસી.

વધારેલાં શ્રી પાત્રો.

અમીના

હુખીખાની દાસી.

અ ધી

ગીયાજની સ્ત્રી.

મેહમાનો, સિપાહીઓ, નોકરો, ચોખદાર, દેવ, એલચી, દાસીઓ
રામિશગરો, ઇત્યાદી.

અંક ૧.—પ્રવેશ ૧.

બગીચામાં ખારાદરી.

હુખીયા પાતાના દેશનિકાલ થયેલા પતિના રોડમાં પ્રાર્થના કરતી દેખાય છે, આં બાદચાહી હુકમથી દેશપાર થયેલા તેનો પતિ ક્ષીરોજ છેલ્લી ભેટ કરવા આવે છે. પ્રેમ નિભાવવાનાં અરસપરસ વચનો બેવાયા પછી ક્ષીરોજ એક કંબન તેણીને પેહરાવે છે અને તેને સંભાળથી રાખવાની ભલામણ કરે છે. હુખીયા પણ ક્ષીરોજને તેવીજ તાકાંદ કરી એક વીંટી ચાદગારી તરીકે આપે છે. કપટી રાણી આવી ક્ષીરોજ સાથે તાના જનીની વાતો કરે છે એટલામાં બાદચાહ આવે ક્ષીરોજને અપમાન કરી કહાડી મુકે છે. હુખીયાને પાતાના ખારાને ભૂધી જવા ધમકાવે છે પણ તેણી દ્રઢપણે પાતાનાં વચનોને વચગી રહે છે. થાહ કંટાળી રાણીને હુકમ કરે છે, કે આ સુધી હુખીયા ક્ષીરોજને ભૂધી ખુદ પસંદ સાથે ભગ્ન કરવાદ-પર ન થાય ત્યાં સુધી પાતાના (રાણીના) તાબામાં નજરકેદ રાખવી. કપટી રાણી હુખીયાને ખુદ પસંદ સાથે જોડવાના હેતુથી પટાવે છે.

૧.—૨.

રસ્તો.

આઈતાપર કોઈદું મારનાર છટેલા કિન્નરો નિન્નરો મિલાપ થાય છે. વગર મુડીના ધંધાની દુકાન ઉઘાડવાની ગોઠવણ કરે છે. ખુરીદાર તરીકે મૂર્ખરાજ ખુદ પસંદને પસંદ કરે છે. ખુદ પસંદ આવી બાગે છે તેને બનાવી હુખીયા કરતાં ખૂબસૂરત સ્ત્રી મીયાણ સાહેબના ઘર પછવાડે રહે છે તેને દેખાડવાનો વાવરો કરી ખેરવે છે. આવા મોટા કુલને ફાંસવા માટે કંઈ ખરચ ખૂટણ કરવા થોડા રૂપિયા મેળવવાની કિન્નરો ચીન્ટા કરે છે. નિન્નરો મીયાણ સાહેબ પાસે ચાર હજાર રૂપિયા છે તેને ફાંસવ ભલામણ કરે છે. એક છોકરાને સળંગપરો બનાવી ખુદ પસંદ તેમજ મીયાં છ બન્નેને સળંગ બાગ દેખાડવાની ગોઠવણ કરી છુટા પડે છે.

૧.—૩.

મહેલ.

રાણી, થાહી હકીમ મહમૂદ હસન પાસે પ્રથમ ખનાવવા કહેલી ઝેરી દવા માગે છે. હકીમ એ પ્રપંચી રાણીના દુર્ગુણોને ધિક્કારતો હોવાથી એવી ગાળીઓ આપે છે કે જેના ખાવાથી માણસ થોડીવાર મરતા જોવો બની જાય પણ સુધમાં આવવા પછી ખમણી થકતી થાય. રાણી હકીમને વિદા કરી દવા અજમાવવાની ક્ષીર કરે છે. વફાદાર આવે છે તેને તે ગાળીઓની વખાણ કરી આપે છે અને હુખીયાને ખુદ પસંદ સાથે પરજીવવામાં મદદ કરે તો મોટા ઇનામની બાલય દેખાડી જાય છે, વફાદાર તેણીપર ધિક્કાર નાંખે છે.

૧.—૪.

ગીવાનખાતું.

અમોર અંબદુરરહીમને ત્યાં ફીરોજની મેહમાનદારીનો જલસો છે ત્યાં સાચો વિષે તકરાર થતાં અલીમ હુખીયાને બદલર સાબિત કરવાનું ખીડું ઉપાડે છે જો તે હારે તો પોતાનું માથું કપાવે અને જીતે તો ફીરોજ તેનો ગુલામી કરે એવી થરત થાય છે. સાચો પ્રેમી ફીરોજ હુખીયાપર એક બલામણપત્ર અને નીચાની તરફ પોતાની ખાંચીએ આપેલી વીંટી આપે છે.

૧.—૫.

મીયાંજી સાહેબનું ઘર.

મીયાંજી સાહેબ અને તેઓની આંધળી બીબીની સંસારી ખટખટ રૂચે નિઝમો ખુદ પસંદને શાર્ગીદ કરવાને બદલને લાવે છે. મીયાંજી સાહેબ અંદર જાય છે કે ગોઠવણ સુજળ્ય બારણાની ફાટમાંથી પાછળ સખ્તપરીનાં બીબાસમાં ઉભેલા છેકરો ખતાવે છે. બેવકૂફ ખુદ પસંદ આશક ખની મલવા માટે નિઝમાને કહે છે, છટેલ નિઝમો એક કાગલ નાંખે છે જે જીન્નાતી અક્ષરોનો હોવાથી કરામતશાહ વલી (૮ મા નિઝમા નો ટિઝમા નામનો જોડીયો) પાસે વંચાવવા ખુદ પસંદને લઈ જાય છે.

૧.—૬.

રાજમહેલ.

અલીમ હુખીયાને ફીરોજનો પત્ર આપી કષ્ટની જાળ પાંચરે છે પતિવ્રતા હુખીયા બિજવાઈ તેનીપર ફિટકાર વરસાવા શાહને બોલાવવા વફાદારને ખુબ પાડે છે. હીયકરો અલીમ તેમની બેહેન કહી ફીરોજની આપેલી વીંટી દેખાડી પોતાને તેના કેહેવાથી અજમાવવા આવેલો નીર પરાધી હરાવી પોતાની એક કીમતો પેટી એક રાત સાચવવાની વિનતી કરે છે. બોળી હુખીયા તે પોતાના સૂવાના ચોરડામા મોકલી દેવા કહી વાલી જાય છે

૧.—૭.

સયરગાહ. (કરવની જગ્યા)

બાડુતી કપડાં અને જૂઠા દાગીનાથી નવાબ મનેલો કિમો મીયાંજી સાહેબને મેલે છે અને પોતાની એકજ એક બહેન જે ત્રણ કરોડ રૂપિયા ની વારિસ છે તેનાં સંબંધમાં કંઈ વાત કરવી છે એમ કહી પોતે ફત દેલા હોવાનું ઠેકાણુ આપે છે. બોળો મીયાંજી ખુશી થતો ઘેર જાય છે. કિઝમા નિઝમાને તીજે જોડીયો ટિઝમા કરામતશાહનાં કપડા સમજી સમ ધીમા બેસે છે. નિઝમો અહમક ખુદ પસંદને કાગળ વંચાવવા લાવે છે. કરા માતશાહ જીન્નાતી કાગળમા વાચે છે કે શાહે જીન્નાતી વીકરી સખ્તપરી તેનાપર આશક પડી છે અને તેને મલવા માટે કેટલીક ગોઠવણી ખતાવે છે.

૧.—૮.

ખાખગાહ.

નિદેશ હપીખા નિંદ્રાવથ પડી છે. પેટીમાંથી કુષ્ઠ અલીમ બહાર નકળી આરડાતું વૃતાંત લખે છે. કંગનપર દ્રષ્ટિ પડતાં ધીમેથી કહાડી લે છે, જે કહાડતાં નિંદ્રાવથ પડેલી પવિત્ર અખળાની છાતીના તલપર નજર પડે છે. બસ આટલી પ્રખળ નિશાનીથી શ્રીરાજ હારશે એમ નિશ્ચય કરી પાપી અલીમ પાછો પેટીમાં પેસે છે.

હોપ.

અંક ૨ — પ્રવેશ ૧.

શાહ નસીરુદ્દીનની દરબાર.

નજીબુદ્દૌલાનો એલચી પોતાના સુખતાનનો કાગલ લાવે છે, જેમાં લખ્યું છે કે યાતો લડવા તઈશાર થાવ થા અમારી તાબેદારી કબૂલ કરો. શાહ લડાઈ કરવાનો ઉત્તર મોકલે છે.

૨ — ૨.

અમીના અને અખ્વાસી પોતપોતાના જોખનપર ગુમાન કરતાં આવે છે. હુસ્નાના પીર કિમ્મા નિમ્મ.એ આ જવાન છેકરીઓપર પેહેલાંથીજ જાળ પાથરેલી છે. કિમ્મો બધરીનાં લીખાસમાં આવી ગપસપ લડાવી આ મીના પાસેથી બસો રૂપિયા કઢાવી જાય છે.

૨ — ૩.

હોટલ.

નવાખી દરબારમાં અકડવા મીયાજી સાહેબ બેંકમાં મુકેલા ચાર હજાર રૂપિયાની નોટનું બંડલ લઈ આવે છે. નિમ્મો નવાખ મોડે આવવાનું કારણ પૂછે છે. ભોળો અકડવાજ મીયાજી બેંકમાંથી રૂપિયા લાવતાં વાર થઈ કહે છે કિમ્મો ફરી ગણવા કહી ગજવું જોઈ લે છે. વાતોમાં ચીકઝડપીયો, નિમ્મો નોટનું બંડલ કપડાં કાગળનું બંડલ મુકી દે છે. બહેનના લીખાસમાં છેકરાને સજાવી મીયાજી સાથે તેનાં લગ્નની કબુલાત લે છે. મીયાજી મગન થતો ઘેર જાય છે. કિમ્મો નિમ્મો ટિમ્મો કુરસી ટેબલપરના જરીન ગડીયા બગલમાં દાખી ચાલતા થાય છે. મીયાજી મારગમાંથી કાગળોનું બંડલ જોઈ પાછો આવે છે અને ભાગ્યું દૂર્યું ફરનીયર વેર વીખેર પરેણું જોઈ રડતો સેસ ભરતો ઘેર જાય છે.

૨.—૪.

અખ્વાસીનું ઘર.

અલીમ કંગન અને તલની દલીલથી શ્રીરાજનું જીત મેળવે છે. શ્રીરાજ તેની જીત સ્વીકારે છે અલીમ નીશાનીની વીંટી પાછી આપવા જાય છે જેનો કોઈ શ્રીરાજ ધીક્કારથી અસ્વીકાર કરી નિદેશ હપીખાનું બોલી રડવાનો નિશ્ચય કરે છે.

૨-૫

મહેલનો ઓરડો.

રાણી ખુદ પસંદને હાંપીયા સાથે પમાર કરતાં થીપવે છે. તે બેવડું ક આદાની સુંદ કરે છે. રાણી ગુસ્સે થઈ ચાલી જાય છે. હાંપીયા ખુદ પસંદને તમાચો મારી જનાનખાનામાં જાય છે. ખુદપસંદ રીસાઈ પરી અ ને કરામતચાહને ફરિયાદ કરવા જાય છે.

૨.—૬.

મહેલનો ઓરડો.

વફાદાર ફીરોજનો કાગલ વાંચતો અને તેના વહેમપર અફસોસ કરતો આવે છે. હાંપીયા આવે છે તેને બીજે કાગળ આપે છે જેમાં ફીરોજે તેને અમુક ઠંકણે આવવા લખ્યું છે જે વાંચી પ્રેમ ઘેલી હાંપીયા હરખથી કુદતી સળવા જાય છે. વફાદાર જુતાના આફ્રો ફીરોજના લેખ ત ફરમાનને ન માનતાં પવીત્ર હાંપીયાનું ખાતર કરવાનો નીશ્ચય કરે છે.

૨.—૭.

તીલકમી ઓરડો.

ભોળા મીયાંજીને પછસે સળવેલા શીલા ઓરડામાં ખુદ પસંદ અ ને પરીની સુધાકાત ખુદ પસંદ પરીને બગલગીર થવા જાય છે; પરી હા ડપીંજર બની જાય છે. હાથ પગ, માથું ઇંડાં છુદાં નાચે છે, જેથી ખુદપસંદ ખુમે પાડી પડે છે. હાડપીંજર પાછું પરી બનીને એ બધા ચથતાની ચમતકારો ફર કરવા કરામતચાહની ઉપર સદા માટે મોટી રક મ મોકલાવવા કહે છે.

૨.—૮.

જંગલ.

વફાદાર હાંપીયાને લઈ જંગલમાં આવે છે અને ફીરોજનો પોતાપર આવેલો કાગળ દેખાડે છે. નિર્દોષ હાંપીયા આપઘાત કરવા જાય છે, વ ફાદાર રોકે છે અને મરદાનો લોખાસ આપી ફીરોજની તલાશ કરી બેશુ નાહીની સામેતી આપવા બલામણુ કરે છે. ફરેખી રાણીએ આપેલી ગા બીઓની થીથી તખીયત ખરાબ હોય તો ખાંવા કહી ખંને છુટાં પડે છે.

૨.—૯.

મીયાંજીનું ઘર.

આંધળી પોતાના વર માટે બડબડતી આવે છે. લુટાણેલા મીયાંજી આંધી લાગે છે વર બધંધરમાં મારામારી થાય છે, લુટ્યો નિમ્મો ફળેલો બેઇ ખુશ થતો ઘેર જાય છે.

૨ — ૧૦.

જંગલ.

જાડર મુજફ્ફર શીકારથી આવે છે એ ખંનેને ચોરી લાવનાર સુ લતાન નસીરુદ્દીનો માણ સિપાહસાહાર ફતેહજંગ જેણે પોતાનું નામ

કેરવી આજ્ઞાદ રાખ્યું છે તે કેટલીક બધ યુજરીની વાતો કરે છે. આ બધ ખરે ભેદ છુપાવી ગાળ ગાળ વાતો કરતો બનને પોતાના ગાર બહી બધ જાય .

૨.—૧૧

ચુકા.

હખીયા ગારમાં જાય છે, આજ્ઞાદ બંને છોકરાઓ સાથે આવે છે કેટલીક વાતચીત પછી હખીયા (હખીયાતું ફેરવેલું નામ) ને અગ્રહથી મહેમાન તરીકે રાખે છે.

રૂ.૫.

અંક ૩.—પ્રવેશ ૧.

ચુકા.

હખીયા (હખીયા) શરીર અને માથાના દુખારાને બીધ ચિકારે નથી બયો. કુંખ વધારે થવાથી વડાદારે આપેલી ગાળીઓ ખાય છે જેના થેન થી મુરદું થઇ પડે છે.

૩.—૨.

જંગલ.

રાણીના મોકલવાથી હખીયાની ઝાળમાં નિકળેલો ખુદ પસંદ જંગલમાં આવે છે. ચિકારે નિકળેલા વનવાસી જાકર યુજકર અને અજાદ તેને ભુવે છે. અજાદ ખુદ પસંદને ઝાળખી તે યા માટે આવે છે તેની તપાસ કરવા યુજકરને સુઝી ખુદ પસંદ સાથે કેઇ ખીજાં માણસો કંઈ તપાસ માટે આવ્યાં છે કે શું ? એવી ચિન્તાથી જાકરને બધ શોધવા જાય છે. એવકર ખુદ પસંદ બાંખી ટુંકી વાતો કરે છે જેથી કોઈ થઇ યુજકર તેને એક ઝાડ સાથે બાંધી દે છે. દયાળુ આજ્ઞાદ બધે શાન્તિ છે એમ જોઇ તે સુખને છોડી દેવાવી હખીયાની તપ્પીયત સારી ન હોવા થી જાકર યુજકરને ગાર બહી મોકલી પોતે હખીયા કાણ હશે તેના વીચાર કરે છે. તેટલામાં બંને છોકરાઓ હખીયાની લાથ બધ રડતા આવે છે. આજાદ દાટી દેવા કહે છે, પણ ભોળા છોકરાઓ એક દહાડો વધુરાખી મૂડવા આગ્રહ કરે છે અને હુલપાનથી ઢાકી બધા શોક કરતા જાય છે.

યાહ નસીરુદીનપર ચઢાઇ બધ જોતો સુલતાન નજીબુદોલાનો સિપાહ સાલાર દિબેરજંગ આવી લાગે છે, હખીયા શુધિમાં આવે છે અને તેની ફોજમાં સિપાહી તરીકે દાખલ થઇ તેની સાથે જાય છે. આજાદ અને છોકરાઓ ફોજની જવાની ખપ્પર જણી હખીયાને દાટવા આવે છે પણ લાથ મલતી નથી તેથી શોક કરે છે અને યાહ નસીરુદીનની પક્ષ નખાળી હોવાથી તેની ફોજમાં થામીલ થઇ લડાઇમાં નામ કઠાડવાની જુજા સા પતાવે છે. અંબીર આજાદ પીતા તરફથી પુત્રો બડવા માગે છે એમ જોઇ પોતે પણ તેઓની સાથે બસાઇમાં થામીલ ન .૧ છે.

૩—૩

તીલસ્મી ઝોરડો.

પ્રુદ પસંદને દેતુ બનાવી ચાર લાખ રૂપિયા મારી ગબ્બ થયેલા કીમ્મા નીમ્મા ટીમ્મા હવે કંઈ મલ્લુ ન દેવાથી પરસ્તાનના ઝોરડોને સામાન ઉપાડી લેવા આવે છે તેટલા પ્રુદપસંદ આવી લાગે છે, તે લોકો મંતાઈ સબ્જપદીને થીખવી માકવે છે અને સબ્જપરી છેલ્લે પાટલે બેસી પરીખાથી પરો થઈ જાય છે. પ્રુદ પસંદ હાથ ધરતો રહી જાય છે.

૩—૪

મહેલ

હુખીયાના નાસી જવાથી થાહ શોક કરે છે. સીપાઈયો વફાદાર ને પકડી લાગે છે. તે પોતાને બેગુનાહ સાબીત કરે છે, થાહ તેને છોડી દે છે કાગલ લડાઈ અરંભ થના સમાચાર લાવે છે. થાહ જાય છે.

૩—૫

લડાઈનું મેદાન.

રોમી ફોજ આવી પોતાનો મોરચો પગ દ કથી બડવાની તઈયારી કરે છે. જીવવાથી કંટાળના ફોરોજ મારવાનો નિશ્ચય કરી સંતાઈ ઉભો રહે છે. થાહ અને દીલેરજંગ તત્તવારથી લડે છે. દીલેરજાહ પર વાર કરવા જાય છે. શૂરો ફોરોજ નોકળી આવી તેને ધાથય કથી પટકી દે છે. નસીરુદીનની ફતેહ થાય છે અને રોમીઓને કંદ કથી ખીજે દહાડે દરબારમાં હાજર કરવા કહી આગળ જઈ મુઝફ્ફરને તેમની અમુલ્ય સેવા માટે ઉપકાર માની દરબારમાં આવવા કહી આવી જાય છે ફોરોજ જીતે રહેવાનો શોક કરે છે તેટલા સીપાહીઓ જાલુમ સમઝી તેને પગ પાધી થાહ પાસે લઈ જાય છે.

૩—૬.

શાહી મહેલ.

રાણી, થાહ લડાઈમાં ન મરે તો ઝરો દવાયો મારવાનો નીશ્ચય કરે છે. વફાદાર આવી પ્રુદ પસંદના મરણના સમાચાર આપે છે. પુત્ર મરણથી કુર રાણી દુનીયાની નાપાયદારી સમઝી પોતાના હાથે એક પત્ર પોતાના પાપાના ચેકરારનો લખી વફાદારને થાહને આપવા આપે છે અને પોતે ઝર ખાઈ આપઘાત કરે છે.

૩—૭

છાવણીમાં દરબાર.

વફાદાર મલેકાનો પત્ર લાવે છે, થાહ પાની પોતાની બુલોપર સર્ખિંદો થાય છે રોમીઓને મતલ કરવાનો હુમલો કરે છે. દીલેરજંગ હુખી બને છેડી દેતા અરજ કરે છે. થાહ તેનો હાથ પુછે છે, તે અલીમજે કદીઓમાં છે તેને જુઠો સાબીત કરી જાહર થાય છે. ખાપ દીકરીના મીલાપ તેમજ ફોરોજ પણ ઓળખાઈ પોતાની બુનપર પછગાય છે સમય સારો ભેદ અજાદ પણ પોતે ચોરેલા થાહના દાકરાઓને જાહેર કરી આગંદ માં બમણા વધારો કરે છે. કદીઓને અબયદાન મલે છે.

૧૭૩૮

બનાંમે ખુદા.

૧.

દાતા તોરેહી હાથ મેરી લાજ છકા ખ્યારા
 પી હમારા દુખીઆરા ફીરે મારા મારારે
 કહાં આજ-દાતાં
 પરેશાની મેરી બહી બીન સરકે સરતાજ
 તુ દુખ હરતા તુ સુખ કરતા
 ખાનિક માનિક સાલિક પાલનહારા હમારા
 સહારા મૂરીબનવાજ—દાતાં

૨.

મન મોહન તોરે નયના અજબ રસીલે
 નિર્ભયનિપટ નસીલે—નયનાં
 મદ મતવાલે પ્રેમકે ખ્યાલે
 કહરહે પીલે પીલે પીલે
 મટકીલે ચટકીલે ખટકીલે—તોરે નયનાં

૩.

દિલ જાનીએ મેરી નીશાની નિમાની જાંનીકી
 જાંની બનાના ઇસે કહી હાથેસે તુમ ન ગંવાન—દીલ
 દુખને હથ ઘેરી ચરનનકી મેરી મેરીબી ખીરજ

ખંધાના, કુરકૃતકા બગા બાલા કરંગી આહોનાલા
ભૂલ ન જાના પુલવાના ખહાના ન લાના—દીલ૦

૪.

ધર ધીર ધીર ધીર જરા મનમે પ્યારી .
કર દમ ખદમ ન અશકપારી
બખષે રખના આહોજરી જારી
કુખ દેખા નહી જાએ જ્યા ભરભર આએ
ચલ જાને દે ટલ જાને દે અરી માન માન માન
માન વારી—ધીર૦

૫.

અખ કીસે વીસે ખાલી હુંયે ભરદે જરદે ગફકાર
ઐયાર મક્કાર હોશિયાર તરીર જદાર
અચરજ હય ફિર નહો જરદાર—અખ૦
ઘતિયાંકી ખતિયાં કરું દિન રતિયા
મિલે કોઈ અયસા કતરું જો પયસા
આખકા અંધા ગાઠકા પૂરા ઉલ્લુકા પઠા કોઈ—
જો પાગાં ખૂખ ખનાગાં. ઝુકકર સલામ કરું
પૂરા જો કામ કરું ફિર ન કલામ કરું
ચલે ચલે થોહી ચલે મેરા ખ્યોપાર—અખ૦

૬.

કોઈ પૂરાહી પૂરા ખ્યોપાર કરેંગે
ખ્યોપાર કરેંગે રોજગાર કરેંગે

જૂરા સમઝાકે કહીયે કયસે
 કોઈ સોનેકી ચિડિયા શિકાર કરે'ગે—કોઈં
 આ નિમ્મા—વાહ કિમ્મા—
 હમ તુમ મિલકર ઘેર કે લાયેં
 આંખકા અંધા ખરીદાર હો મરમીયે બાજુર
 ચૌર પૂંછ ખતિયાં ધતિયાં દગ્ગાકી દૂકાનમેં—

૭.

તેરા જાદૂ ન ચલેગા જાદૂમરની
 છમ તેરે બલ તેરે કલ તેરે આગે આથેં તુઝકો
 ખાયેં સુખ હરની—તેરાં
 અપજસી અપજસ છાયા તેરા જગમે
 હકમે અપને કાંટે ખોતી હય કર ખુરી કરની—તેરાં

૮.

મીન નયન નીહિના મીદ કરે ન જૂડવમા
 બાનુ કોટી તેજની સમાન દર્ધવમુને ગાના
 રી મપ ધપ મપમ ગગરીસા સારી સાની
 ધપ ધની સારી રીગરી સારેમ પધ પમ પપ
 ધ ધ ની ની ધ પ મ પ પ ધ ધ ની ની સા ની ના
 ધ પ મ પ ધ ની સા રી ગ રી સાની ધ પ ગ રી સા—મીનં
 મથુરા નગરનીવાસીની મધુ કઈટલ
 ભંજની વીધૂખીંખ વદન પર લનુ
 વેહનું વીનુ—સુની—વાહનું—મીંનં

૯.

અગ્રારિયોંપે ગિરારે કપૂતર આધી રાત
 સુન બાબો મોરી હમ તુમ કરેં દોદો પાત
 નહિં નહિં રે દિવરા બાઈ તેરા જાગે સારી રાત
 ખેંચ લાયા હય બલા કૌન સરે પામ મુઝે
 લોગ કરતે હયેં તો કિસ નામસે બદનામ મુઝે.
 રાતકે વક્રત દબે પાઉઓં છુપકર આના
 આપ હી સોચલેં હય આપસે કયા કામ મુઝે

૧૦.

ઈન દૂકાનદારોંકા ખુદા બલા કરે
 જનકે જરીયે દાલ યારોંકી ગલા કરે
 પયરહન કિરાએપર હમે યુંહી મીલા કરે
 ઘરમેં ખાકે હો નહો નવાખ બરમલા બને
 મલમા ઔર જરીટકી ખરાય નાંમ હય
 યે ફરેબકે હય દાને ઔર યે દામ હય
 ઈધર કતર ઉધર કતર ખૂતર વતરસે દરગુજર.
 કે હમપે યે હુનર તમામ હય
 યે આંનખાન શાંત હય કમંદ ખાંકી
 રંગમે રંગી હુઈ હય હય મગર મંગી હુઈ હમ
 આંનખાંન—

૧૧.

મોરી નારી તકરારી કરે ખારી નીતબારી ખરખાદ કરે ઘરબરકો—
 ગૂમકી નીશાની જુદકી હીવાની જીતી મમ્તાની હય શૌહરકો—મોરી.

૧૫

રખે રાત દિન ધરમે લડાઈ માત પાતમેં હાતા પાઈ
હો પડાસમે લોગ હંસાઈ મુને નહીં વો મેરી કુહાઈ
માર માર કર મુઝે ગિરાને ફિર સપાટકી ચાટ દિખાવે
મારખ ડૂકૂર અય પાકે તૂર હો જયે અંધી બખાદૂર
પહૈલમેં હો કોઈ રશકે હૂર—મોરી૦

૧૨.

શામ ખિલો જોખનવા જમજમ છખ પરસેરે
વિમલ કમલ ખિલન બાગો મદન સદન હોરે
મનમેં નિતયે આવત મોરે ગરવા બાગૂં તોરે
શામ કનહાઈ વોયદુરાઈ હમરે મન બસોરે—શામ

૧૩.

સાહેલીયો લુબાચો રિઝાચો ખૂખ પ્યારી. સખીરી વારી
ગતમતવારી ગજકો લજન હારી
કર નયનનસે ખતાચો સખ બાવ. સખી પ્યારી—સખીરી—
સાહેલીચો.
મનહર તાન આલી સાચેમેં ઢાઢી નઈ નીરાલી
ખુશ રહે સરવર આલી ઈસ ગુલશન કા માલી
નિસદિન રહે ખુશહાલી ગાવો ગાવો દે દે તાલી
તનમન પ્રાન સબી વારી બલહારી સખી સારી
દિલદારી જાનિસારી ખુશી હય બારી—સાહેલીચો.

૧૪.

લગે યે નયન મોરે શરમાન બમન યે ખુટ્ટી લગીરે,
અચાનક ધામલ બઈ નાદાન જીગરમેં છુટ્ટી લગીરે,

નીંદ નયનોંકી જગીરે, પહરોં અનજગી જગીરે;
 દોહી દિનં પહલે ગતિ મોરે મનકી હાં—યે નથી
 મોરે બદનમેં કસક મદનકી હાં—યે નથી
 જોખન હય બલવાન—લગે
 પતલી કમર ઈતની નથી યે નયન મતવાલે નથે
 હા પાસ ઈન્કે કુન્દ છુરિયાંથી મમર બાલે નથે
 યે રક્તિયાંથી બે બટી જહરી નથે કાલે નથે
 પલકેં બંવે જો કુચ્છબી યે આકૃત કે પર કાલે નથે
 બને અબ ખાસે તીર કમાન—

૧૫.

મેરી કૂમતી કુલતી જોખનકી હાલ રખખૂંગી કયસે સંબાલકે
 એ જવાંતી દિવાની આ ગઇ
 કહાં રખૂં મએં ઈસકો સંબાલકે
 યહા જોખનકે હમલે નિરાલે
 વહાં કંગનને પાઉ નિકાલે
 પડે દો દો મુસીબતસે પાલે
 ઉસે તાલાશ કરને જાઉં તો ઈસ્કો રખખૂંગી
 કએસે સંબાલકે—મેરી

૧૬.

અજ દેખના મેરે નખરોંકી કિત્નામરી,
 મેરે નખરોંકી કિત્નામરી, હોગી જદૂબરી,
 જોયા બનકે પરી, કરું વો દિલખરી—અજ.
 અમસી અદાયેં કે ઉલૂ બનાયેં,

અખરૂ કમાન, નયનોંકે ખાન, મારંગા તાન,
લેલૂગા જાન—અણ.

૧૭.

ફલિયો મુહાગ ખિપતસે છૂટીરે ખુલે ભાગ
ખનું સેજનકી શોભા તોરા સર્ધયાં
સર્ધયા કે નિસાર કરમ આજ મોરે ઉઠે હંથ જાગ—
ફલિયે..

ખભમાં હમારે હમે ગોદ ખિલાવેં,
હાર મગન મન ગલ ખર્ધયાં,
મય તો લાગું હરદમ તોરે પર્ધયાં—ફલિયો.

૧૮.

હાય હાય હાયરે નવાખ તેરા ખાના હો ખરાખ
મુઝે દૂલ્હા બનાકર લટા—હાય હાય હાય હાય
ખાતોંમેં ધાતોંમેં ઇન્ક ખદળતોકી મેરા
ધરબી ગયા જરબી ગયા મરબી ગયા હાય
લે નોટ દે ચોટ કહાં ચલદીએ લે લોટ—હાય.

૧૯.

માન ગોરી ન મોરી ઠઠોરીપે નાક ધિસાનારે
ચલરે ગોરી ખનાવન વાલે ગોરી ખનાનેકો મુંહતો
ખનાલે મેરા ન પીછા લે જરે રિજસે જા જા જા
રહમ ખુદારા પરી દિબારા મયેં હું ગુલામ તુમ્હારા
વાહવારે સપેરે પૂરે લુટ્ટેરે ચે હથ ફેરે
ચે ગુન તેરે અયસે તો મેરે બાખોં હયેં ચેરે જા જાજા—માન.

ચાહે મોરે પ્રાંતનપર બનજાએ બલાસે
 કબૂત મંહારું ધર્મ ન હારું
 કાંઈસે સર કાઢું કિસ્કા જીસકા દાસ—
 એકતો બરજ રહે મુદ્દ ગુનવાકે ફુજે હય
 નમકકો પાસ—ચાહે

મોહની મૂરત સોહની મૂરતવાલા હા મોરે
 મન બસ ગયો નયન મિલાકે સયન
 ચલાકે બાલાસા મારા
 મદ બરે નયના, રસ બરે બચનાં વ્યાલા
 હય ખાલા વારા તન મન ધન તુઝપર વારા
 છલબલને તેરી મારા, તૂલી નયનોંકા તારા
 ગેરા. તુલી હય પ્યારા—

અજી તાક તાક સીનેમેં મારીયે તીર નિગાહે નાજકે
 દિલબી તુમહારા જગરબી તુમહારા
 જહા જ ચાહે ઉતારીયે—તીર.
 આસ ચેહી હય તમના ચેહી હય
 કયું ન ખુશીસે સહારી—તીર

જાહે જાજાહે યેવડા મોહે ન સેતા જીઆ ના જલા અરેજા—
 ઝા મેરી દિલપર પ્યારી મયેં દિલસે તુઝપર
 વારી મનસે સૌતનસે મારી, હમસે યે જાહિર હારી
 ભગાઝો ભગાઝો યે તોહમત ભગાઝો
 યુંહી આજમાઝોકે મુલાજમ પનાઝો
 અજ આઝો આઝો ન ધમકી દિખાઝો
 નજર તો મિલાઝો ભગીઝો પુઝાઝો જા દૂર હોજા—

મંસાર અસારમેં સાર નહીં રંગ પદ્મત લાગે પાર નહીં
 પરતર પહેતર પન કમતર તનમન હનહન પથરોં સફર કરે—
 ખિપતકી મારી દરતેજારમેં, કોહ સારમેં ખાર જાર હો
 પન પન ડોલે મારી મારી, ખિન આધાર હાર.

અય મુવે મત પન ખુખતી
 હકસે તો ડર, હવસ ન કર, હદસે ગુજર કર—અય.
 હમને તો દમડી દમડી જોડી પટક પટક સરકો
 નિપતકે પટક પટક સરકો
 તુને ઝા નવાખ જરા દેરમેં ફિરાયા પાની
 નવાખજાહીસે શાદી ફિર કરના
 અચ્છા કરો તૌખા તૌખા
 તૌખા કરે તૌખા તૌખા
 તૌખા પુકાર આહિસ્તા માર સદકા ઉતાર
 અરરરરર દઈ—અય મુવે.

૨૦

૨૬.

જહાંબાની જાવેદાની જ્ઞાની તૂ થજદાની તૂ લાસાની તૂ
તુહી ગુની તુહી ધની દાની તૂ સખ ફાની હએ લાફાની તૂ
સરવર ખરતરસે ખરતર તેરે આગે કમતરસે કમતર
જલચર થલચર ઐર નલચર ચૂકસર સખપર તૂ જગધર-જ.

૨૭.

અંજલ અધિકારી, વોહી જતે ખારી
દુનિયાકે સારે જીવ, વાકે ભિકારી
ખાનપાન જ્ઞાન માન, દેનહાર એક જાન
દાતા જો ખને કોઈ, હોત પાપ ભારી.

૨૮.

કયસી પીતનિબાઈ સુધ હૂ મોરી ખિસરાઈ
મોરી યાદ ન આઈ માનો નાર હું પરાઈ—
સખર પિયા ખિન આવત નાહી
ખિરહાને સજન તોરે અયસી ગત કીની
ભાવે ન કછુ મોરે જીપે ખનાઈ—

૨૯.

નાયા ન જાનત કોઈ મોરે રખકી
ગુનીયોને લાખત કીયે હંચ જતન ખીયાર—મોરે
ધસે હુકરાયા ઉસે અપનાયા
દરત કે હંચ થે ઉભાર—મોરે રખકી.

